

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ
สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาราชธานี เขต 3*

THE ROLE OF ADMINISTRATORS IN PROMOTING INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER ANGSILA SCHOOLS NETWORK GROUP 4, UBON RATCHATHANI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

แดนอังเจลโล่ บุญหลง¹, เมธาวี โชติชัยพงศ์² และเจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม³
Danangelo Bunlong¹, Methavee Chotchaipong² and Charoenwit Sompongtham³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻³Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: danangelo1992@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวน 115 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามานัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .958 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในโรงเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา มีดังนี้ (1) ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ควรวางแผนและกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา (2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันสมัยในสถานศึกษา (3) ด้านการเรียนการสอน ควรจัดอบรมครูให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (4) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย (5) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ควรมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อให้ครูและนักเรียน

* Received 3 June 2025; Revised 19 June 2025; Accepted 25 June 2025

สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก และ (6) ด้านความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและชุมชน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี ผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางนโยบาย ICT ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

Abstract

This research aimed to study: 1) The role of administrators in promoting information and communication technologies in educational institutions. and 2) Study the development of administrators' roles in promoting information and communication technology in educational institutions. The sample group used in the study was 115 administrators and teachers. The sample group was determined using Taro Yamane's formula. The research instrument was a questionnaire with a reliability of .958. In order to analyze the data, percentages, means, standard deviations, and content analysis were used.

The following results were found: 1) The role of educational institution administrators in information and communication technology management that affects school administration is generally practiced at a high level. 2) Guidelines for developing the role of administrators in promoting information and communication technology in educational institutions are as follows: (1) There should be a clear plan and determination of information technology policies in the educational institution that are consistent with its vision, mission, and goals when it comes to internal management. (2) It is crucial that the educational institution procures and installs the necessary and sufficient technology equipment. (3) To develop students' learning in a modern manner, teachers need to be continuously trained to use technology for teaching and learning. (4) Online learning resources should be up-to-date, interesting, and easily accessible in order to facilitate the learning process. (5) As far as learning resources are concerned, digital resources should be developed and created so that teachers and students can easily access content. (6) For equipment and technology support, there should be cooperation between the public, private, and community sectors. The results of this study can

be applied to systematically establishing ICT policies in primary educational institutions.

Keywords: Role of Administrators, Promoting of Information and Communication Technology

บทนำ

เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของผู้คนอย่างรวดเร็วต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และจะเกิดขึ้นต่อไปอีกในอนาคต ทำให้องค์กรต่าง ๆ ได้รับความกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งมีความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) สถานการณ์เหล่านี้เรียกว่า “VUCA World” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้บุคลากร หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงองค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation) เป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องทำเพื่อให้สามารถเป็นผู้ที่รอดในการแข่งขัน และในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) จึงทำให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยจำเป็นต้องก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2566 – 2570 ขึ้น โดยให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลในยุคปัจจุบัน และเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน และกำหนดทิศทางขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ด้วยเหตุนี้การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ทุกสาขาต้องมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแข่งขัน การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ トラバโตที่เราอยู่ในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและใช้ชีวิตผูกติดกับระบบดิจิทัลตลอดเวลา (ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2557)

จากรายงานผลการศึกษาดูชีวิตเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2557 พบปัญหาหลายประการ ดังเช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่พบว่า แม้สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีความพร้อมในด้านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไร้สาย แต่คุณภาพของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังไม่เป็นที่พอใจ เห็นได้ว่าความเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่กระทรวงศึกษาธิการจัดให้ค่อนข้างช้ามาก และไม่มีความเร็ว รวมถึงการซ่อมเครือข่ายที่เสีย

ให้ใช้งานได้ในแต่ละครั้งต้องใช้เวลาอันจึงมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน ในส่วนของการมีเว็บไซต์ของสถานศึกษานั้น พบว่า สถานศึกษาบางส่วนมีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง แต่เว็บไซต์ของสถานศึกษาที่มีเว็บบอร์ดหรือบล็อกเพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนเว็บไซต์ทั้งหมด แสดงว่าการนำเว็บไซต์ของสถานศึกษามาใช้ประโยชน์เสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนยังมีไม่มากเท่าที่ควรหรือมีการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของเว็บไซต์ยังไม่เต็มที่ ในขณะที่ด้านผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา มีค่อนข้างน้อยที่ผ่านการทดสอบในระดับมาตรฐานสากลในด้านการฝึกอบรมครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นยังดำเนินการไม่ทั่วถึง ส่วนในด้านหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการเรียนการสอนอยู่ระหว่าง 5.00-5.66 คาบเรียนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ เช่นกันกับในด้านบริการและทรัพยากร ที่พบว่า จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการศึกษาเพียงอย่างเดียว เช่น ใช้ในห้องสมุดเพื่อการเก็บข้อมูล เป็นต้น และจำนวนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนการสอนในแต่ละสาระวิชามีจำนวนค่อนข้างน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนคอมพิวเตอร์และขาดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557)

จากการศึกษาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ นั้น พบว่าสถานศึกษาที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้นั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างที่คาดหวังไว้ เนื่องด้วยข้อจำกัดจากปัจจัยต่างๆ อาจด้วยการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากภาครัฐยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอ ความรู้ประสบการณ์ของบุคลากร ระบบการบริหาร จึงนำมาสู่ปัญหาที่พบในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 คือ สภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของมาตรฐานคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่สอดคล้องกัน โดยที่คาดหวังว่าการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น แต่ในความเป็นจริงนั้นสภาพของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ยังไม่ได้มีประสิทธิภาพเท่าที่คาดหวังไว้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการนำความรู้มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมเพียงพอ ซึ่งทำให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษา ยังไม่ได้สร้างประโยชน์เต็มที่แก่การพัฒนาการศึกษาในประเทศไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2567)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ในด้านใดบ้าง เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการซึ่งจะส่งผลไปสู่การพัฒนาลักษณะที่ดีของผู้ใช้ในยุคดิจิทัลและคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน ครู จำนวน 148 คน รวมทั้งสิ้น 163 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 115 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ขนาดความคลาดเคลื่อน 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบให้สอดคล้องในการสร้างข้อคำถาม

3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม

3.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจน ความครอบคลุม และความครบถ้วนของข้อคำถาม พบว่า แบบสอบถามมีความสอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน ครอบคลุม และครบถ้วนในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ คือ 0.67 -1.00

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนบ้านดอนงัว และโรงเรียนอนุบาลตาลชุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.958

3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 115 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา จำแนกโดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา	4.00	0.29	มาก	5
2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.97	0.27	มาก	6
3. ด้านการเรียนการสอน	4.02	0.34	มาก	4
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.05	0.30	มาก	3
5. ด้านทรัพยากรการเรียนรู้	4.07	0.27	มาก	2
6. ด้านความร่วมมือภาคีรัฐเอกชนและชุมชน	4.10	0.31	มาก	1
โดยรวม	4.03	0.20	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านความร่วมมือภาคีรัฐเอกชนและชุมชน (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.31) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.27) ด้านกระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.30) ด้านการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.34) ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.29) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.27) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควรวางแผนและกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใน

งานธุรการและการบริหารทั่วไปในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวก รวดเร็วในการดำเนินงาน ควบคุมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้ทันสมัย

3.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควบคุมและติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันสมัยในสถานศึกษา ควบคุมและพัฒนาและขยายระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียน ควบคุมส่งเสริมให้มีการดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ ICT อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

3.3 ด้านการเรียนการสอน มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควบคุมจัดอบรมครูให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างทันสมัย ควบคุมส่งเสริมให้ครูใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ควบคุมส่งเสริมให้ครูบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.4 ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควบคุมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย ควบคุมส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และแอปพลิเคชันทางการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ควบคุมส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

3.5 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควบคุมการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก ควบคุมจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลให้มีความหลากหลาย เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ควบคุมส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำและใช้สื่อการสอนในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.6 ด้านความร่วมมือภาคีรัฐ เอกชนและชุมชน มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ควบคุมการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานไอที หรือเอกชน เพื่อสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี ควบคุมการประสานกับภาคเอกชนจัดกิจกรรมอบรมและพัฒนาทักษะดิจิทัลให้ครูและนักเรียน ควบคุมส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนา ICT ในโรงเรียน เช่น การระดมทุน การให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่น

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอน ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ และด้านความร่วมมือภาคีรัฐเอกชนและชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความตระหนักและความใส่ใจของผู้บริหารในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย เปิดรับและพร้อมพัฒนาการบริหารงานโดยอาศัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม มีการวางแผนเชิงระบบ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสามารถบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับงานบริหารด้านต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้วยซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยควรจัดหาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้งาน และควรมีการวางแผนเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนให้เป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ควรวางแผนและกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในงานธุรการและการบริหารทั่วไปในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงาน และควรจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธี ภาระพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนวัดนวลนรดิศ พบว่า ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่อง การวิเคราะห์ ออกแบบและจัดทำระบบบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงสนับสนุนให้มีระบบกำกับ ติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

2.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันสมัยในสถานศึกษา ควรพัฒนาและขยายระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียน และควรส่งเสริมให้มีการดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ ICT อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุตตา แวสุวรรณ และอุไร สุทธิแย้ม (2564) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบำรุงรักษาซ่อมแซมคอมพิวเตอร์และจัดสรรคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับครู เพื่อให้ครูได้สร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะความรู้ในการใช้เทคโนโลยีจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อการผลิตพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ต่อเนื่องตามบริบทของสถานศึกษา

2.3 ด้านการเรียนการสอน ควรจัดอบรมครูให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างทันสมัย ควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้ครูบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมล กิ่งจำปา (2555) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากมุ่งเน้นให้กับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก โดย การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อดำเนินการกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนจัดการ และกำหนดนโยบายจากบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้ก้าวทันเทคโนโลยีและทำการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนยุคปัจจุบัน และร่วมกันพัฒนาส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.4 ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และแอปพลิเคชันทางการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และควรส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชฐกรณ์ หิรัญชาติ (2556) ได้ศึกษา

บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา พบว่ามีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น สถานศึกษามีหลักสูตรที่เกี่ยวกับหลักการเบื้องต้นของการสื่อสารข้อมูล เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการติดต่อสื่อสารผ่าน เครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีหลักสูตรที่ฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น การค้นหา เก็บรักษาข้อมูล สร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสาร นำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงาน ด้าน ICT เพื่อการบริหารจัดการและการให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษามีการให้บริการห้องสมุด การให้บริการคอมพิวเตอร์ การให้บริการโสตทัศนศึกษา มี Website เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมระบบข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน

2.5 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ควรมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก ควรจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลให้มีความหลากหลาย เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำและใช้สื่อการสอนในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ อมร กรุดทอง (2565) ได้ศึกษาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริหารทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการควบคุมการใช้งบประมาณเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการกำหนดเป้าหมายในการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีให้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการกำหนดคณวุฒิ ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ครู และบุคลากร

2.6 ด้านความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและชุมชน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานไอที หรือเอกชน เพื่อสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี ควรมีการประสานกับภาคเอกชนจัดกิจกรรมอบรมและพัฒนาทักษะดิจิทัลให้ครูและนักเรียน และควรส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนา ICT ในโรงเรียน เช่น การระดมทุน การให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ อดุลราช (2558) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่ามีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารต้องส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการใช้ ICT เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมให้กับผู้ปกครอง การใช้สื่อสารออนไลน์เพื่อประสานงานกับชุมชน หรือการเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้ ICT ของโรงเรียนเพื่อกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและพร้อมสนับสนุนทรัพยากรหรือความร่วมมือ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างรอบด้าน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย ICT อย่างชัดเจน การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในงานธุรการและงานบริหารทั่วไป การจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT และการส่งเสริมการพัฒนาทักษะบุคลากรด้าน ICT ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็น การพัฒนาและขยายระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ ICT ด้านการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี และการบูรณาการ ICT กับแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้ทันสมัยและเข้าถึงง่าย การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ควรมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล การจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย และการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรผลิตและใช้สื่อดิจิทัล ด้านความร่วมมือภาคีรัฐ ควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก การจัดกิจกรรมร่วมกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล และการส่งเสริมบทบาทของชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนา ICT

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า โดยรวมผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับมาก และจากผลการศึกษาได้มีการนำเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในแต่ละด้านอย่างครอบคลุม ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ควรวางแผนและกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันสมัยในสถานศึกษา 3) ด้านการเรียนการสอน ควรจัดอบรมครูให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างทันสมัย 4) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย 5) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ควรมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อให้ครู

และนักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก และ 6) ด้านความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและชุมชน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

2.1 กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำนโยบายด้าน ICT ที่ชัดเจน ครอบคลุม และเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน พร้อมสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรให้เพียงพอ

2.2 ควรมีนโยบายอบรมและพัฒนาครูให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดเป็นมาตรฐานวิชาชีพ และเชื่อมโยงกับการเลื่อนขั้นหรือความก้าวหน้าในสายงาน

2.3 ผู้บริหารควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้าน ICT ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่และบริบทของโรงเรียน

2.4 ครูและบุคลากรควรเข้าร่วมอบรมและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ การผลิตสื่อการสอนดิจิทัล และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการสอน

2.5 ควรส่งเสริมให้ชุมชน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ICT ของโรงเรียน เช่น การให้คำปรึกษา การสนับสนุนทรัพยากร หรือการจัดกิจกรรมร่วมกัน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เพื่อจะได้ข้อมูลการพัฒนาเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 4 อ่างศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อการศึกษา (พ.ศ.2566-2570)

เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2567 จาก <https://backoffice.onec.go.th>.

ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ. (2556). บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2557). การศึกษาความพร้อมในการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*. 26(91), 13-18.
- ศรุตตา แววสุวรรณ และ อุไร สุทธิแย้ม. (2564). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(4), 176-189.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2557). รายงานผลการศึกษาตัวชี้วัด ICT ด้านการศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการปีการศึกษา 2557. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงดิจิทัล.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (2567). ข้อมูลทั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. เรียกใช้เมื่อ 12 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.ubon3.go.th/pages/area.php>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. เรียกใช้เมื่อ 12 มิถุนายน 2567 จาก <https://ops.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ/>.
- สุติพงษ์ อมุลราช. (2558). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 38(1), 151-158.
- สุธี ภาระหันธ์. (2563). การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนวัดนวลนรดิศ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มจร*. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 5(1), 26-39.
- อมร กรุดทอง. (2565). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.